

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

21. De eadem aliæ quæstiones diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

eodem lumine sua lumina accendant, quisque tantum luminis accipit, quanta est lucerna, quæ accenditur, & plures eadem lucerna illuminantur magis, aut minus, ut viciniore, remotiores sunt. Si multi itidem eundem Solem aspiciant, eandem vocem auferunt, eundem sonum audiant, vel odorem percipiant, tantum singuli capiunt, quantum potest cuiusque sensus percipere, nec vnus impedit alterum: sicut ex eodem fonte plures hauriunt aquam, plus, minusue singuli, prout maior, minusue vasculum afferunt ad fontem. Ita Caietanus, Siluester, Cordubensis, Angelus, & alij philosophantur *locis supra citatis*.

Secunda sententia negat Missæ effectum esse incertum, & infinitum: quæ veterum Theologorum videtur esse communi consensu recepta, Sancti Thomæ, Bonauenturæ, Ricardi, Scoti, Durandi, & Paludani, quorum opinioni subscribere Gabriel, Adrianus, Sotus, Maior, quos omnes superiori quæstione citauit. Qui eo argumento sunt moti: Quod prima sententia cum Ecclesiæ communi sensu, & vsu pugnare videatur. Nam aliqui si duobus, tribusue promitterem me pro singulis eorum sacrificaturum, singulis satisfacere semel tantummodo sacrificando. Si vni item promitterem me pro eo immolaturum; & deinde secundus, & tertius item peteret à me, ut pro eis sacrificium facerem, eorum neminem debito sibi iure, & fructu priuarem, si pro omnibus vnâ tantum hostiam offerrem, & semel tantum rem diuinam facerem, quia pro suo studio, & affectu debitum sibi fructum ex vno sacrificio quisque perciperet. Hæc opinio mihi magis probatur, eo quod cum piorum, ac fidelium hominum pro se multa sacrificia subinde flagitantium, communi consensu magis congruere videatur. Sed obijciunt primæ opinionis auctores: eum Sacerdotem secundo, & tertio sacrificare merito debere, cum tribus promissit hominibus se rem diuinam facturum: nam hoc ipso, inquit, quod tribus sacrum promissit, ter se sacrificaturum esse pollicitus. At eos profectò virget adhuc argumentum: quia si Sacerdos cum secundo, ac tertio promissit, in animo habuerit facere idem illud sacrificium, quod primo petenti promissit, neminem damno afficiet: Siquidem nullus fructum alterius impedit, aut minuit, si vnum, & idem sacrificium pro omnibus offeratur. Nec quidquam efficiunt exempla in prima opinione propolita de Baptismo, cum plures simul saluari aqua abluuntur, de lucerna, qua plures illuminantur, de voce, vel sono, quem plures audiunt, de odore, quem multi percipiunt. Nam baptismus, quem suscipimus, non in actione, sed in receptione consistit. At Missæ sacrificium est actio Sacerdotis satisfactoria nomine Ecclesiæ. Cætera exempla solum probant eandem rem obiectam posse plures percipere: & eam quemque suo sensu percipere. At Missæ sacrificium est vna Sacerdotis actio, quæ infiniti effectus esse non potest.

Opponunt itidem iidem auctores, stultam illius petitionem videri, qui petit, ut pro ipso tantum, & non pro alio Missæ sacrificium fiat: quan-

doquidem vsu Ecclesiæ, singula Missarum sacrificia, etiam ea, quæ pro se quisque petit, offeruntur pro Romano Pontifice, pro Imperatore, pro Antistite proprio, pro omnibus circumstantibus, & audientibus rem diuinam, pro interuentibus sacrificio. Communi etiam vsu Parochus, tamen si speciatim Missam offerat pro Titio, qui sacrificium petiuit, offert tamen eam generatim pro tota sua Parochia; ergo stultè petit is, qui vult, ut pro se tantummodo sacrificium offeratur. Respondeo, nequaquam stultè petere eum, qui petit, ut pro se vno, ac solo sacrificium offeratur, nec enim excludit eos, pro quibus suo more, & instituto decreuit, ac voluit Ecclesia, ut sacrificium immoletur; hæc enim esset stulta petitio: Excludit tamen merito, & iure suo alios, quibus speciatim Sacerdos promissit, se pro illis sacrificaturum.

Quod ut intelligamus, est animaduertendum, ex Scoto quod lib. 20. artic. 2. & 3. Adriano, Gabriele, Soto, & Cordubensi *locis supra citatis*, triplicem esse Missæ fructum, generalem, specialem, & medium. Generalis est, quem vult Ecclesia, ut Sacerdos cum sacrificat, applicet Papæ, Imperatori, Regi, Principi, Episcopo, & cæteris Ecclesiæ fidelibus; & hunc fructum Sacerdos iure non potest non applicare ijs, quibus voluit Ecclesia, ut applicaretur. Specialis fructus est is, quem participat Sacerdos, dum sacrificium facit, & hunc fructum alteri applicare iure non cogitur Sacerdos. Medius fructus est is, quem vult Ecclesia, ut applicet Sacerdos ijs, pro quibus sacrificium facit, & offert. Nauarrus in *Manuali cap. 25. num. 92*. Constat igitur ex his omnibus Ecclesiam per Sacerdotes Missarum sacrificia offerentem, ex huiusmodi sacrificiorum fructu sibi respondentem partem distribuisse, partem verò reliquisse Sacerdotis arbitrio distribuendam; & ita ipsa Ecclesia per seipsam in Romanum Pontificem, in Imperatorem, vel Regem; in circumstantes quoque audientes, vel interuententes, & denique in totum fidelium Christianorum cœtum certas portiones distribuit, quas Sacerdos ratione sui muneris, & officij debet illis assignare, quibus Ecclesia iam ante assignauerat: arbitrio verò Sacerdotis certam portionem reliquit distribuendam his, aut illis, pro quibus speciatim sacrificium offert: & hæc est fructus portio, quæ quisque sibi vult suo iure attribui, & applicari, cum à Sacerdote petit, ut pro eo sacrificium offerat: atque hunc in modum primæ opinionis argumenta soluuntur.

Caput XXI.

De eadem re alie quæstiones diluuntur.

PRIMÒ Quæritur, An Missa pro pluribus oblata minus proficit singulis, quàm si pro vno tantum offerretur? Et sermo nunc est de Missæ sacrificio, ut est pro peccatis peccatorum debitis satisfactorium. Cõsentiunt ferè omnes, minus singulis prodesse, quando Missa pro multis offertur, & ipsi non sunt pariter offerentes. Dissentiunt verò, quando Missa ita pro pluribus offertur, ut ipsi quoque sint offerentes.

Dux sunt enim opiniones: Vna, quæ docet, non minus singulis prodesse; quæ opinio placuit omnibus ijs, quos superiori capite dixi sentire, Missam in illis non esse certi, & definiti fructus, sed maiorem, minorem, pro maiori, aut minori pietate, & affectu offerentium: ac proinde cum pietas vnius nihil pietati alterius officiat, sequitur, ut quisque ex fructu Missæ capiat pro suæ pietatis ratione.

Alterâ est eorû sententia, quos prædicta Questione monui, censere, Missam in illis certi, & definiti effectus existere, qui convenienter suæ opinioni putant Missam pro pluribus oblatam minus singulis prodesse: quæ sententia mihi magis videtur cum ratione, & veritate cõuenire. Quoniam Missæ fructus, & effectus, quod attinet ad satisfactionem, de qua nunc loquimur, certus, & finitus est. At quod finitum est, si diuidatur in multos, minus in singulis est, quàm si in vnum tantummodo conferretur. Oppositæ verò sententiæ argumentum solum probat, eos, qui aliquo modo per Sacerdotem offerunt sacrificium, nihil minus participare, etiam si innumeri sint, quàm si pauciores essent, sed hoc ideo est, quia singuli offerunt; & proinde quisque plus, minus accipit, prout maior, minorue est eius affectus, quo offert: secus verò est, quatenus ij, qui offerunt, participant Missæ fructum, non ut offerentes sunt, sed ut sunt ij, pro quibus sacrificium offertur.

Secundò Queritur, An Missa saltem, ut est imperatorium sacrificium, sit in finiti fructus, & pretij: & an pro pluribus oblata, minus pro sit singulis, quàm si pro vno duntaxat offerretur? Quorundam est opinio, non solum Missam, sed quodlibet orantium patrocinium imperatorium, non minus momenti, & ponderis in singulis habere, quàm in vno, si pro eo tantummodo precarentur. Ratio est desumpta ex cap. Non mediocriter, de consecr. dist. 5, ubi habetur: *Cum Psalmus, vel Missa pro Mortuis dicitur, non minus, quàm si pro vno qualibet ipsorum diceretur, accipitur.* Deinde, quia res spiritualis tota participatur à pluribus sine vlla sui diuisione. Tertio, quia vis impetrationis innititur misericordiæ, & liberalitati Dei. Ergo cum oramus, non minus exaudimur, si pro pluribus precemur, quàm si pro vno tantum oraremus. Sed constans est veterum Theologorum sententia, Scotti, Ricardi, Bonauenturæ, Durandi, Paludani, & aliorum locis citatis, minus in singulis valere, quia preces Ecclesiæ sunt finitæ virtutis, & efficacitæ; at finitum in plures homines diuisum, fit in singulis minus. Deinde id, quod Sacerdos in Missa impertit ijs, pro quibus sacrificat, est, ut ante iam dixi, portio quædam, quam Sacerdotis arbitrio, Ecclesia distribuendam reliquit: ergo cum illa sit finita, in plures homines distribuenda minor existit in singulis.

De fructu orationis pro pluribus oblata, an pro sit singulis æquè, ac si pro vno tantum offerretur; Dux sunt opiniones: Vna dicit æquè prodesse, saltem quod pertinet ad vim impetrandi. Alterâ negat generatim. Hanc dicit Couarruias esse communem in cap. Alma mater. p. 118. s. num. 9. vbi citat S. Thomam, Scotum, Adrianum, Caietanum, Sotum, Medinam, Innocentium, Ioannem Andream, Abbatem, Imolam, Turrecrematam, & Na-

uarum. Certè hæc dux opiniones, si de vi impetrandi sermo sit, conciliari facile queunt: nam quod attinet ad vim satisfaciendi continent inter plerosque, orationem, quæ pro pluribus offertur, minus prodesse singulis, quàm si pro vno duntaxat offerretur. Vis igitur impetrandi, aut consideratur ex liberalitate, & misericordia Dei, quem oramus, & cui innititur vis impetrandi, & tunc impetratio non eo ipso est minor, quo oratio pro pluribus offertur; nam æquè facile est bonum quodlibet impetrare pro centum orado, ac si oraremus pro vno, quia impetratio innititur liberalitati Dei, non autem semper certæ legi, & promissioni diuine: & Deus liberaliter dat, legi, & petimus, & hinc est, ut peccator impetret à Deo aliquando, quod petit, & exaudiatur vbi, & quom vult Deus. Aut consideratur vis impetrandi ex affectu eius, qui orat; & tunc certi, & finiti fructus est; ac proinde quo pro pluribus oramus, minus singulis profusum, quia affectus noster, qui finitus, & certus est, diuiditur in plures; & ita fit minor in singulis. Et hoc est, quod docet opinio secunda, quam Couarruias loco citato, dicit esse communem: Est enim oratio religionis officium, est opus humanum, ac opus humanum certis finibus, & terminis concluditur. Item, Ecclesia pro priuatis hominibus speciatim orat: & pro rebus peculiaribus obtinendis nominatim orat: alioqui semper esset orandum generatim pro omnibus, si tantum prodesset singulis oratio, quæ pro multis offertur. Insuper vis impetrandi, ut consideratur, ex affectu eius, qui orat, tantæ æstimationis, valoris, & pretij censetur, quantus est affectus orantis: sed affectus, certus, & finitus est. Ex his patet solutio argumentorum.

Ad id etenim, quod obijciunt ex cap. Non mediocriter Respondent Glossa ibi, & Theologi in 4. dist. 45. Psalmus, vel Missa, cum pro multis dicitur, non minus accipitur, &c. hoc est, non minus meretur, & satisfacit, qui pluribus suffragatur, quàm si vni tantum suam opem, & auxilium præstaret. Item ij, quibus aliqui suffragatur, non minus lætantur, nec minori consolatione afficiuntur, quàm si vnus tantum auxilio iuuaretur.

Obijcies, non minus exauditur quis, cum pro pluribus Deum precatur; quàm si pro vno tantum precaretur; ergo non minus impetrat. Respondeo, quatenus precatio nostra innititur liberalitati, & misericordie Dei, non minus meretur, & impetrat, oblata pro multis, quàm si pro vno tantum offerretur: At verò, quatenus est hominis actio ex certo quodam animo, & voluntatis affectu profecta, minor est in singulis, quando pro pluribus offertur: Opus enim, & officium hominis est finitæ potestatis, atque virtutis; & proinde certæ, & finitæ efficacitatis.

Tertio Queritur, Quo pacto Missæ fructus singuli participant, pro quibus ipsum sacrificium offertur, videlicet, an omnes æqualiter participant? Quod si inæqualiter, vnde nam fiat, ut vnus amplio rem, vberio rem, & longè maiorem fructum, quam alter capiat ex eo? Et sermo hic est de Missæ sacrificio, ut est pro poenis peccatorum debitis satisfactorium, non ut est imperatorium,

qua ratione, ut paulò ante dixi, innititur liberalitati Dei. Respondeo, quando Missa pro duobus, tribus, aut etiam pluribus offertur, & ipsi offerentes non sunt; tunc in omnes equaliter fructus Missæ derivatur. Neque enim verum esse existimo, quod quidam tradiderunt, plus illi impertiri, qui maiori Dei gratia, & charitate se præditus: habitus enim solus charitatis, non est maior, minorue præparatio ad maiorem, aut minorem Missæ fructum iure capiendum, nisi magis pius, & religiosus in sacrificium oblatum voluntatis affectus accesserit: sed isti æqualiter sunt erga Missam affecti, cum nihil cogitent, ergo fructum omnes æqualem percipiunt. Deinde, cum Missa pro quibusdam generaliter offertur; speciatim verò pro alijs, & neutri illorum offertur; magis prodest ijs, pro quibus specialiter Missæ sacrificium fit: quoniam etiam si illi non sint offerentes, Missæ fructus per specialem Sacerdotis affectum, maior obuenit istis, quam illis: nam ipsa etiam Ecclesiæ illis, pro quibus sacrificiū peculiari nomine fit, certam, & peculiarem assignat, & applicat portionem; alijs verò generalem duntaxat. Hinc est, ut vñ sit in Ecclesiæ receptum, ut pro quibusdam specialiter Missarum sacrificia fiant, & offerantur.

Quando etiam Missa pro pluribus offertur, & illi quoque sunt offerentes, singuli ratione sui operis, Missæ fructum percipiunt. Et hoc est, quod docet Sanctus Thomas 3. par. questio. 79. art. 5. Sed hic fructus quodammodo dicitur ex opere operantis, qui propter opus aliorum, quamuis essent in numeri, nihil minuitur, neque remittitur. Fructū igitur respondentem merito, & operi Ecclesiæ offerentis, minorem, maiorēque participant ij, pro quibus sacrificium offertur, quo plures, paucioresque sunt: quia, ut superius dixi, eiusmodi fructus est finitus; & proinde in plures diuisus, fit minor in singulis; ita tamen, ut plus, minusve deriuetur in singulos, pro ratione maioris, minorisve affectus Ecclesiæ, quo pro illis sacrificium offertur.

Quartò Queritur, An Missa in ijs, pro quibus offertur, semper suum effectum obtineat, certa, ac firma lege? Sit exemplum: Missæ sacrificium, ut hæcenus indicavi, est propitiatorij, satisfactorij, meritorij, & impetratorij, & offertur pro Titio. Queritur, an certa, ac stata lege Titius oblati pro illo sacrificij fructum percipiat? nã si hac lege Missæ fructus obueniat, rectè inferas, Titio etiam dormienti peccata quoque remitti, & poenam eis debitam ex toto, vel ex parte condonari; in eo etiam gratiam augeri, si iustus sit. Respondent quidam, certa lege semper Missæ fructum obtineri, sed non statim, atque sacrificium offertur, sed debitis temporibus ad id diuinitus constitutis. Alij verò distinguunt hunc in modū: Missa, ut est propitiatorij sacrificium, culpas remittit, non proximè quidem pro se, sed poenitentia donum impetrando, ac proinde impetrat firma lege auxilium diuinæ gratiæ, quo quis de peccatis dolere queat: sed quia huiusmodi auxiliū ductum is non sequitur, ideo de peccatis non dolet: quare Missa nequaquā suo effectu fraudatur, cum datum sit auxilium, quo quis à peccatis resurgat, quamuis nō respuerit, quia noluit. De-

inde, Missa, ut est satisfactorij sacrificiū, stabili lege suum cōsequitur effectum, nisi eius pro quo offertur peccatum impediatur. Et quoniam, qui lethali peccato tenentur, ijs poenæ peccatorum nō condonantur; ideo si pro his Missa offeratur, nihil illis poenarum remittitur: ac si iusti fuerint, & in gratia Dei constituti, remissionem poenæ certa lege, vel ex toto, vel ex parte cōsequuntur, ut docet S. Thomas 3. p. q. 79. art. 5. Hinc efficitur, ut Missæ pro defunctis oblata, quorū peccata purgatorijs poenis expiantur, certò aliquid poenarū remittant. Præterea, Missa ut est sacrificium meritorium, per se proximè non confert gratiæ incrementum, sed impetrat singulare Dei auxiliū, quo is, cuius gratia sacrificium fit, ampliorem gratiam promereri queat. Et quia non semper Dei auxilia sequimur, fit inde, ut per Missam non semper gratia vberior obtineatur: datur tamen diuinum auxilium, quo eā promereri possimus. Demum Missa, ut est impetratorij sacrificiū, ad cætera bona omnis generis consequenda, certò suum effectum adipiscitur; ea tamen bona nobis sæpe non conferuntur ex accidenti, quia id nobis non expedit. V. G. offertur Missa pro Titio, ut ex morbo conualescat, nec tamen conalescit, Missa nequaquā per se suo effectu frustratur, sed quia Titio minimè conducit, ideo is non restituitur pristinae sanitati: nam quemadmodum lethale peccatum Titium impedit, ne oblatum sacrificiū peccatorum poenas remittat, sic etiā, quia morbus ei nunc est utilis, obest, & impedit, ne Missa ei, quam exoptat, sanitatem restituat.

Quintò Queritur, An Missa quam improbus Sacerdos offert, alicuius sit fructus, ac meriti? Vna est omnium sententia, Missam talis Sacerdotis eum fructum habere, qui ex opere existit ipsius sacrificij, quoniam hic fructus respōdet Christi Domini institutioni, qui voluit, ut Sacerdos offerret: & ideo Sacerdos, qua ratione facit, & offert nomine, & auctoritate Christi, quamuis improbus sit, non impedit, quo minus sacrificiū, ut institutum à Christo Domino fructiferum, & salutare sit. Item, fructuosum est sacrificiū, merito ipsius Ecclesiæ: ac proinde talis fructus cum Christo, & Ecclesiæ debeatur, per Sacerdotis improbitatem, nec tollitur, neque minuitur. Preces item, quas malus Sacerdos nomine Ecclesiæ, ut minister fundit in Missa, fructuosæ sunt, quia hic etiam publicarum precationum fructus respondet merito Ecclesiæ, nō Sacerdotis. Ergo quæstio intelligitur de fructu, qui respondet operi operantis, hoc est, ipsius Sacerdotis, qui sacrificat. Quæstionem autem mouet, quod Missa est sacrificium impetratorij, ac impetratio, liberalitati, & misericordiæ Dei innititur, non meritis hominis: Deus enim aliquando peccatores exaudit. Concors est Doctorū opinio, minus fructuosum esse sacrificium per improbum Sacerdotem oblatum, quoniam hic licet impetrare aliquid possit, tamen Missa ab eo oblata, satisfactorij opus non est, is enim, qui lethali peccato obstrictus est, Deo satisfacere nō potest. Item iustus, ac probus Sacerdos plus benefactis, ac meritis suis à Deo impetrare potest, quam iniquus, & improbus.

Sextò Queritur, An Missæ sacrificium factum

S. Tho. 3.
p. q. 82.
art. 6.

ab hæretico Sacerdote, vel Schismatico, vel Catholico, maiori tamen excommunicatione affecto, sit alicuius fructus, Consentunt omnes, prædictum Sacerdotem verè consecrare corpus, & sanguinem Christi: nam id conficit nomine, potestate, & auctoritate Christi, quam Ecclesia non adimit, non abrogat: quamvis olim non defuerint, qui opinati sint Sacramentum ab eo non confici: cuius quidem opinionis fuit etiam Magister in 4. distinct. 13. quod ideo docuit quia multi Patres affirmasse videntur irritas esse eas consecrationes, quibus Hæretici, aut Schismatici consecrant, ut citat Gratianus in c. manus, c. dictum est, c. quod quidam, c. Arianos, c. extra Ecclesiam, 1. q. 1. c. audiuimus. c. pudenda, c. Schisma, 2. q. 4. quæst. 1. veruntamen eiusmodi sententia communi Theologorum consensu reiecta est, de qua re dixi lib. 8.

Quæstio igitur est, an Missæ sacrificium aliquid proficiat ijs, pro quibus offert talis Sacerdos, expers scilicet gratiæ Dei, nec intelligitur quæstio de opere operantis, sed de opere ipsius sacrificij, Christi, & Ecclesiæ meritis respondente. Negant nonnulli vilius esse fructus, & utilitatis: nã Sacerdos, inquit, sacrificium offert nomine, & auctoritate Ecclesiæ: Sed Ecclesia per talem Sacerdotem non offert, quia eum à suo gremio, & consortio separavit, ac proinde est extra Ecclesiam eiectus. Alijs oppositum probabilius est visum, sacrificium nempe esse fructuosum, quoniã Missam Christus Dominus per medium Sacerdotem quotidie offert, cuius oblationis effectum Ecclesia non tollit, aut impedit. Item, quia Sanctus Thomas, 3. p. q. 82. art. 7. perspicue docet talem Sacerdotem verè consecrare, cum id faciat nomine Christi, & auctoritate: sed eiusdem nomine, & auctoritate offert: ergo sicut consecratio valet, sic valet quoque oblatio: hic enim fructus potius Christi meritis, quàm Ecclesiæ respondet.

Quæres, an saltem preces, quas talis Sacerdos fundit in Missa nomine Ecclesiæ, sint fructuosæ ijs, pro quibus sacrificium offertur: nam maior est de ijs dubitatio, quàm de ipso sacrificio: hoc enim Christus instituit, ac proinde illi, nempe sacrificio, inest quædã virtus, & efficacia à Christo Domino derivata, ac preces sunt ab Ecclesia institutæ, cuius auctoritate adhibentur, & offeruntur: sed Ecclesia, per Sacerdotes Hæreticos, vel Schismaticos nihil offerre vult, ergo planè nihil efficiunt, S. Thomas 3. p. q. 82. art. 7. ad 3. videtur asserere, horum quos diximus Sacerdotum preces oblatas in Missa nihil efficaciam, & fructus habere: quia nomine, inquit, Ecclesiæ funduntur. Vnde Sotus 4. d. 13. q. 1. art. 7. ad finem. S. Thomæ auctoritate permotus ait, eas nullius esse virtutis, & efficaciam. Sed alij concedunt ingenuè eas esse fructuosas, quia eas offert Sacerdos, quamvis alioqui Hæreticus, vel Schismaticus, ratione publici muneris, & officij, quo fungitur: sed huius muneris potestas non est eis abrogata, ergo valet eorum oblatio.

Obijcies; Hæretici, Schismatici, & Catholici Sacerdotes maiori excommunicatione constructi, ab Ecclesia exclusi iam sunt, ergo nihil offerunt, cum nolit Ecclesia per eos quicquam offerre. Respondent illi, Ecclesiam eos à consecratione prohibere, non quod verè non consecrent,

sed quod à consecrandi usu, functione, & ministerio arceantur, ita vt consecrando grauitè delinquant. Sic etiam Ecclesia eos excludit ab oblatione, ita vt si offerant, peccatum lethale committant: tamen oblatio per eos facta valet, ac proinde est fructuosa, & efficax. Sed reuera S. Thomas 3. p. q. 82. art. 7. ad 3. videtur oppositum sentire, quippe qui negat oblatas per tales Sacerdotes preces etiã nomine Ecclesiæ, aliqùe fructu habere. Existimo non negare S. Thomam preces Sacerdotis quidem Catholici, sed vinculo excommunicationis maioris occultè obstricti, esse fructuosas nomine Ecclesiæ, quia ob cõmune bonu noluit Ecclesia, vt huiusmodi excommunicatus eni taretur, vnde licet peccet ipse, Ecclesia tamè per ipsum videtur orare, secus est de excommunicato, què Ecclesia non tolerat. Si postremo roges, an sacrificiũ factum ab eo Sacerdote, qui est sententia legitima ab omni Clericorum gradu deiectus, sit fructuosum ijs, pro quibus offertur? Respondeo, cum S. Thoma 3. p. q. 82. art. 8. esse fructuosum quatenus nomine Christi Domini facit, & offert sacrificium. Ait enim S. Thomas ei tantummodo esse interdictum sacrificandi usum, non autem potestatem ademptam. Alijs verò videtur, si cõsecret talis sacerdos, consecrationem quidem valere, quamvis consecrando maximè peccet, nullius tamen fructus oblationem sacrificij, vel precationem esse, eo quod per eum sacerdotè offerre nolit Ecclesia. Sed hoc, quod aiunt solum potest habere locum in precibus, quas nomine Ecclesiæ sacerdos fundit in Missa, non in ipso sacrificio Missæ: quia licet Ecclesia nollet, vt huiusmodi sacerdos sacrificaret, si tamen sacrificet, applicat sua merita Ecclesiæ: præsertim si bona fide absq; peccato eiusmodi sacerdos rem Diuinam faceret: sicut etiam videtur Ecclesia applicare sua merita per sacerdotem excommunicatum quidem, sed bona fide ex ignorantia sacrificantem.

Caput XXII.

Pro quibusnam Missæ sacrificium iure possit offerri.

Primò Quæritur, An fas sit Sacerdoti Missam offerre pro Turcis, Saracenis, Paganis, & alijs, qui sunt Christianæ fidei, & Religionis expertes? Sensus quæstionis est, an pro huiusmodi hominibus iure Missa offeratur, vt ad Christi fidem, & Religionem conuertantur, & sese in Ecclesiæ sanctæ gremium recipiant? Nam consentiunt omnes pro eis Missæ sacrificium non esse offerendum, vt est sacrificium satis factoriũ, hoc est, vt offeratur ad remittendas peccatorum pœnas: impijs enim peccatorum pœnæ debite non condonantur, dũ in sua impietate persistunt. Nec item offertur pro ipsis Missæ sacrificium, vt alia huius vitæ bona, quæ terrena, & temporalia dicuntur, obtineant: quin potius Ecclesia preces in Missa contra Paganos instituit, in quibus orat Diuinam elementiam, vt dextera ipsius potentia conterantur.

Docet Ledesm. in 4. par. 2. q. 23. art. 1. licere illi, qui apud Indos Christi Euangelium annunciat Missam offerre pro Indis, vt Christianam fidem

incipiant,